

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพการฝึกอาชีพพระยะสั้นในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการวิเคราะห์และประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพการจัดการฝึกอาชีพพระยะสั้นของหน่วยงานจัดฝึกอาชีพของรัฐ ในแง่ของการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการจัดฝึกอาชีพ และการพิจารณาค่าใช้จ่าย อัตราประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดฝึกอาชีพในช่วงระหว่างปี 2532 - 2534 โดยศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยสารพัดช่าง ซึ่งดัชนีหรือเกณฑ์ในการวัดประสิทธิผลคือ อัตราการว่างงานของผู้สำเร็จการฝึกอาชีพ ลักษณะการทำงาน และการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ส่วนการวัดประสิทธิภาพวัดจากค่าใช้จ่ายดำเนินการ และค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สิ้นในสาขาวิชาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และศิลปหัตถกรรม โดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการฝึกอาชีพเป็นดัชนีในการคำนวณหาประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดฝึกอาชีพของวิทยาลัยสารพัดช่าง ซึ่งปรากฏผลการศึกษาดังนี้

5.1.1 การวิเคราะห์และประเมินประสิทธิผลการฝึกอาชีพพระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่าง

จากการติดตามผลผู้สำเร็จการฝึกอาชีพพระยะสั้นของกรมอาชีวศึกษาในช่วงระหว่างปี 2532-2534 สามารถติดตามผู้สำเร็จการฝึกอาชีพได้เพียง ร้อยละ 36.8 43.8 และ 9.4 ของผู้สำเร็จการฝึกอาชีพทั้งหมดในแต่ละปีตามลำดับ ซึ่งผู้สำเร็จการฝึกอาชีพที่สามารถติดตามได้นี้มีอัตราการว่างงานภายหลังจากสำเร็จการฝึกอาชีพไปแล้วร้อยละ 18.8 16.4 และ 19.9

ของผู้สำเร็จการฝึกอาชีพที่สามารถติดตามได้ทั้งหมดในแต่ละปีตามลำดับ และเมื่อจำแนกการว่างงานของผู้สำเร็จการฝึกอาชีพตามสาขาประเภทวิชาที่ฝึกแล้ว พบว่า ผู้สำเร็จการฝึกในประเภทวิชาอุตสาหกรรมมีอัตราเฉลี่ยการว่างงานสูงที่สุดคือร้อยละ 20.9 ของผู้สำเร็จการฝึกอาชีพสาขาวิชาอุตสาหกรรมที่สามารถติดตามได้ทั้งหมด รองลงมาคือ สาขาวิชาศิลปกรรม คหกรรม และพาณิชยกรรม ในอัตราร้อยละ 17.7 13.7 และ 12.3 ของผู้สำเร็จการฝึกอาชีพในแต่ละสาขาวิชาที่สามารถติดตามได้ทั้งหมด และเมื่อจำแนกตามสถานศึกษาหรือวิทยาลัยสารพัดช่างแต่ละแห่งแล้ว พบว่า ผู้สำเร็จการฝึกอาชีพจากวิทยาลัยสารพัดช่างสงขลามีอัตราการว่างงานสูงที่สุด คือ ร้อยละ 73.4 ของผู้สำเร็จการฝึกอาชีพจากวิทยาลัยสารพัดช่างสงขลาที่สามารถติดตามได้ทั้งหมด ขณะที่ผู้สำเร็จการฝึกอาชีพจากวิทยาลัยสารพัดช่างแห่งอื่นมีอัตราการว่างงานน้อยลง เนื่องจากผู้สำเร็จการฝึกส่วนหนึ่งเข้ารับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพส่วนหนึ่งเป็นผู้มีอาชีพหรือมีงานทำอยู่แล้ว มารับการฝึกเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม มีผลทำให้อัตราการว่างงานในสถานศึกษาอื่นลดน้อยลง

นอกจากการมีงานทำ และการว่างงานแล้ว ดัชนีที่ชี้วัดประสิทธิผลการฝึกอาชีพได้อีกตัวหนึ่งคือ การทำงานตรงตามสาขาที่ได้รับการฝึก ซึ่งผู้สำเร็จการฝึกอาชีพที่สามารถติดตามได้ในช่วงปี 2532-2534 ส่วนใหญ่ได้งานทำตรงตามสาขาวิชาที่ฝึกมาถึงร้อยละ 61.9 ของผู้สำเร็จการฝึกที่สามารถติดตามได้ทั้งหมด โดยเฉพาะในสาขาประเภทวิชาคหกรรม มีอัตราการมีงานทำตรงตามสาขาวิชาที่ฝึกมาสูงที่สุดคือเฉลี่ยร้อยละ 66.0 ของผู้สำเร็จการฝึกสาขาคหกรรมที่สามารถติดตามได้ทั้งหมด และลักษณะวิชาที่ต้องใช้ทักษะ ฝีมือหรือความรู้เฉพาะด้านแล้วผู้สำเร็จการฝึกมักจะได้งานทำตรงตามความรู้ที่ได้รับมาในอัตราที่สูงกว่าลักษณะวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไป

ดัชนีที่ชี้วัดประสิทธิผลการฝึกอาชีพอีกตัวหนึ่งคือ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์หรือประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงาน ผลการติดตามปรากฏว่า ผู้สำเร็จการฝึกที่สามารถติดตามได้ ส่วนใหญ่ นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้มากกว่า 75% ในอัตราร้อยละ 55.6 ในปี 2532 และเพิ่มเป็นร้อยละ 60.6 ในปี 2533 เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาที่ฝึก พบว่า สาขาวิชาคหกรรมมีระดับการนำความรู้ไปใช้ได้มากกว่าสาขาวิชาอื่นๆ รองลงมาคือสาขาวิชาศิลปหัตถกรรม

จากการประมวลดัชนีการวัดประสิทธิผลการฝึกอาชีพดังกล่าว สามารถสรุปผลการประเมินได้ว่า วิทยาลัยสารพัดช่างส่วนใหญ่วัดผลการฝึกอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ อัตราการว่างงานของผู้สำเร็จการฝึกอาชีพที่ติดตามได้นี้อยู่ในระดับที่ไม่สูงเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการว่างงานของแรงงานในตลาดแรงงานปัจจุบัน นอกจากนี้อัตราการว่างงานที่เกิดขึ้นยังมีแนวโน้มลดลง แต่อย่างไรก็ตามวิทยาลัยสารพัดช่างแต่ละแห่งก็ควรจะได้ปรับปรุงประสิทธิผลการจัดการฝึกอาชีพในด้านนี้ให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ การที่ผู้สำเร็จการฝึกอาชีพส่วนใหญ่มุ่งงานทำตามสาขาวิชาที่ได้รับการฝึกถึง 2 ใน 3 ของผู้เข้ารับการฝึกที่สามารถติดตามได้ และผู้เข้ารับการฝึกสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้มากกว่า 75% ในอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกปี ยังแสดงถึงความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานฝึกอาชีพของวิทยาลัยสารพัดช่างด้วย

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการฝึกอาชีพระหว่างวิทยาลัยสารพัดช่างแต่ละแห่งทั้งในเรื่องการว่างงาน ลักษณะการทำงาน และการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ พบว่าอัตราการว่างงานของผู้สำเร็จการฝึกอาชีพ การทำงานตรงตามวุฒิ และการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ของวิทยาลัยสารพัดช่างกาฬสินธุ์อยู่ในระดับที่ดีที่สุด กล่าวคือ ผู้สำเร็จการฝึกอาชีพที่สามารถติดตามได้จากวิทยาลัยสารพัดช่างกาฬสินธุ์มีอัตราการว่างงานเพียงร้อยละ 7.2 ผู้ที่มีงานทำทุกคนได้ทำงานตรงตามสาขาวิชาที่ได้รับการฝึกมา และผู้สำเร็จการฝึกที่สามารถติดตามได้ส่วนใหญ่นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในระดับที่มากกว่าร้อยละ 75 ในอัตราร้อยละ 61.5 ของผู้สำเร็จการฝึกที่ติดตามได้ทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลการจัดการฝึกอาชีพของสถานศึกษาแห่งนี้ที่มีประสิทธิผลมากกว่าวิทยาลัยสารพัดช่างแห่งอื่นๆ อย่างไรก็ตาม ความไม่มีประสิทธิผลในการจัดการฝึกอาชีพยังอาจเกิดจากปัจจัยอื่นที่มีผลกระทบต่อการทำงานและการทำงาน เนื่องจากการหางานทำของผู้สำเร็จการฝึกมีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น โอกาสในการเลือกงาน การฝากงาน การสมัครงานต่ำกว่าวุฒิ เป็นต้น

5.1.2 การวิเคราะห์และประเมินประสิทธิภาพการจัดการฝึกอาชีพวิทยาลัยสารพัดช่าง

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายดำเนินการจัดฝึกอาชีพวิทยาลัยสารพัดช่าง โดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายดำเนินการและค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สินนั้น ปรากฏผลดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ ในช่วงระหว่างปี 2532-2534 วิทยาลัยสารพัดช่างมีค่าใช้จ่ายทุนดำเนินการเฉลี่ยต่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพในอัตราคนละ 340-681.09 บาท และค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สินในแต่ละสาขาวิชาเฉลี่ยประมาณคนละ 300-350 บาท ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงนัก และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นค่าวัสดุฝึกสิ้นเปลือง

2. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการฝึกอาชีพ ค่าใช้จ่ายขึ้นอยู่กับอัตราการลาออกกลางคันของผู้เข้ารับการฝึกอาชีพเป็นสำคัญ ถ้าอัตราผู้ไม่สำเร็จการฝึกมีอัตราค่อนข้างสูง จะก่อให้เกิดความสูญเปล่าของการฝึกอาชีพ และเป็นผลให้ค่าใช้จ่ายที่แท้จริงในการผลิตผู้สำเร็จการฝึกอาชีพต้องเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งในช่วงปี 2532-2534 วิทยาลัยสารพัดช่างต้องเสียค่าใช้จ่ายดำเนินการเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการฝึกอาชีพในอัตราคนละ 487.15-1,229.85 บาท และเสียค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สินเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการฝึกอาชีพในอัตราคนละ 450-800 บาท และวิทยาลัยสารพัดช่างบางแห่งมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการฝึกอาชีพสูงกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพถึง 2 เท่า ซึ่งแสดงถึงความสูญเปล่าของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจัดการฝึกอาชีพด้วย

3. ค่าใช้จ่ายรวม ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยต่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ ซึ่งแต่ละสาขาวิชามีจำนวนค่าใช้จ่ายรวมที่ค่อนข้างแตกต่างกัน กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายรวมในสาขาอุตสาหกรรมเฉลี่ยต่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพคนละ 517.54-1,404.58 บาท และเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการฝึกอาชีพคนละ 1,146.86-2,412.29 บาท ค่าใช้จ่ายรวมสาขาวิชาพาณิชยกรรมเฉลี่ยต่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพคนละ 340.36-1,034.79 บาท และเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการฝึกอาชีพคนละ 487.15-1,934.39 บาท ค่าใช้จ่ายรวมสาขาวิชาคหกรรมเฉลี่ยต่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพคนละ 517.54-1,015.49 บาท และเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการฝึกอาชีพคนละ 776.90-

1,818.80 บาท และในสาขาวิชาศิลปหัตถกรรม มีค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยต่อผู้เข้ารับการศึกษาคนละ 437.16-937.96 บาท และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการศึกษาคนละ 662.99-1,756.07 บาท

4. ประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายการศึกษา จาแนกออกตามลักษณะค่าใช้จ่ายได้คือ ประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายทุนดำเนินการมีอัตราเฉลี่ยในปี 2532-2534 ร้อยละ 11.03-58.33 ประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สิ้นตามสาขาประเภทวิชาคือ สาขาวิชาอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายเฉลี่ยร้อยละ 5.30-63.74 และอัตราการขาดประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายร้อยละ 8.77 สาขาวิชาพาณิชยกรรมมีอัตราประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายร้อยละ 8.15-57.14 และอัตราการขาดประสิทธิภาพอยู่ระหว่างร้อยละ 1.20-56.76 สาขาวิชาคหกรรมมีประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายร้อยละ 3.15-70.49 และไม่มีการขาดประสิทธิภาพในค่าใช้จ่ายเฉลี่ย และสาขาวิชาศิลปหัตถกรรมมีอัตราประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายร้อยละ 2.65-57.41 และอัตราการขาดประสิทธิภาพร้อยละ 5.14-51.85 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายรวมในแต่ละสาขาวิชา พบว่า มีอัตราประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายในระดับที่สูงขึ้น กล่าวคือ สาขาวิชาอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายรวมร้อยละ 7.88-59.79 โดยไม่มีการขาดประสิทธิภาพ สาขาวิชาพาณิชยกรรมมีอัตราประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นและอัตราการขาดประสิทธิภาพลดน้อยลง คือ ประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยร้อยละ 7.94-58.33 และอัตราการขาดประสิทธิภาพลดลงเหลือเพียง 4.95-11.40 ส่วนสาขาวิชาคหกรรมมีประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายรวมเฉลี่ยร้อยละ 5.70-63.41 และสาขาวิชาศิลปหัตถกรรมมีอัตราการขาดประสิทธิภาพลดลงเหลือเพียงร้อยละ 0.95 และอัตราประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายเฉลี่ยร้อยละ 2.62-57.18

จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า โดยภาพรวมทั้งหมดในช่วงระยะปี 2532-2534 วิทยาลัยสารพัดช่างมีประสิทธิภาพทางด้านค่าใช้จ่ายในการจัดศึกษาในระดับที่ยังไม่ดีนัก จากการประเมินพบว่า อัตราประสิทธิภาพเฉลี่ยในแต่ละสาขาวิชา และในวิทยาลัยสารพัดช่างส่วนใหญ่มีอัตราไม่เกินร้อยละ 60 ประสิทธิภาพในด้านค่าใช้จ่ายดำเนินการในเรื่องของเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน วัสดุ และค่าสาธารณูปโภคมีอัตราความสูญเสียในการใช้จ่ายถึงร้อยละ 30 และประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายทุน

ทรัพย์สินยังในระดับอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ 60 เช่นเดียวกัน สาเหตุเนื่องมาจากวิทยาลัย
 สारพัดช่างหลายแห่งมีการขาดประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายหรือมีอัตราความสูญเปล่าในการใช้จ่ายมาก
 เกินกว่าร้อยละ 100 เพราะจำนวนผู้ลาออกกลางคันและผู้ไม่สำเร็จการศึกมีมากกว่าครึ่งหนึ่งของ
 ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพทั้งหมด

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การจัดการฝึกอาชีพพระยะสั้นวิทยาลัย
 สारพัดช่างบางแห่งยังมีปัญหาในเรื่องการจัดการฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้
 บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการจัดการฝึกอาชีพ และปัญหาในเรื่อง
 ประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานฝึกอาชีพทั้งค่าใช้จ่ายทุนดำเนินงานและค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สิน
 สิน เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาประสิทธิภาพการฝึกอาชีพพระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่าง

ปัญหาที่วิทยาลัยสารพัดช่างส่วนใหญ่ประสบอยู่คือ การว่างงานของผู้สำเร็จการฝึกอาชีพ
 ยังคงมีอยู่แม้ในบางแห่งจะมีอัตราไม่สูงมากนักก็ตาม แต่เพื่อให้การจัดการฝึกอาชีพมีประสิทธิภาพ
 มากขึ้น วิทยาลัยสารพัดช่างแต่ละแห่งควรจะได้มีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานใน
 เรื่องความต้องการแรงงานในประเภทหรือกิจการใดที่ตลาดแรงงานต้องการมากที่สุดในแต่ละช่วง
 เวลา เนื่องจาก การฝึกอาชีพของวิทยาลัยสารพัดช่างเป็นการฝึกอาชีพพระยะสั้นที่มีข้อได้เปรียบใน
 เรื่องระยะเวลาการฝึกที่ค่อนข้างสั้น สามารถเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องและสนองตอบต่อ
 ความต้องการแรงงานในตลาดแรงงานได้ดีกว่ารูปแบบการฝึกอาชีพในระบบโรงเรียน ดังนั้น หาก
 วิทยาลัยสารพัดช่างได้มีการติดตามข่าวสารในเรื่องประเภทความต้องการแรงงาน ซึ่งวิธีหนึ่งโดย
 ติดต่อขอความร่วมมือจากสถานประกอบการในภาคเอกชนในการจัดส่งข้อมูลความต้องการแรงงาน

และข้อมูลการประเมินผลการปฏิบัติงานของลูกจ้างในสถานประกอบการที่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากวิทยาลัยสารพัดช่างให้กับสถานศึกษา เพื่อจะได้นำมาปรับหลักสูตร วิธีการฝึกของวิทยาลัยสารพัดช่างให้ผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะ ความรู้พื้นฐานที่พอเพียงกับความต้องการของตลาดแรงงาน อันจะเป็นการลดอัตราการว่างงานได้ทางหนึ่ง

นอกจากนี้ วิทยาลัยสารพัดช่างควรจะให้ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพได้มีโอกาสฝึกภาคปฏิบัติ ในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพได้มีโอกาสฝึกฝนหาความชำนาญและประสบการณ์แก่ตนเองแล้ว ยังเป็นแนวทางหนึ่งที่วิทยาลัยสารพัดช่างจะได้ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ผู้เข้ารับการฝึกได้มีงานทำหลังจากสำเร็จการฝึกไปแล้ว และสำหรับผู้เข้ารับการฝึกในสาขาวิชาที่สามารถผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ได้ เช่น การประดิษฐ์ดอกไม้ผ้า อาหาร ขนม เป็นต้น วิทยาลัยสารพัดช่างควรช่วยจัดหาตลาดสินค้าให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ เพื่อให้ผู้สำเร็จการฝึกได้มีรายได้เพิ่มขึ้น

อนึ่ง จากสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน การรับบุคคลเข้าทำงานของนายจ้างหรือสถานประกอบการไม่ได้เน้นเฉพาะความรู้หรือประสบการณ์ของแรงงานเท่านั้น แต่ยังได้คำนึงถึงคุณสมบัติอื่นๆ ของผู้สมัครประกอบด้วย เช่น ความประพฤติส่วนตัว บุคลิกภาพ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานฝึกอาชีพของวิทยาลัยสารพัดช่างสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการมีงานทำและสอดคล้องกับความต้องการของนายจ้าง วิทยาลัยสารพัดช่างควรจะได้มีการจัดกิจกรรมเสริมอื่นๆ ที่มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการทำงาน ตลอดจนรับฟังข้อเสนอแนะจากสถานประกอบการ เพื่อนำมาปรับปรุงการฝึกอาชีพอย่างจริงจัง

5.2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาประสิทธิภาพการฝึกอาชีพระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่าง

เนื่องจากประสิทธิภาพการดำเนินการฝึกอาชีพวัดจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดการฝึกอาชีพทั้งค่าใช้จ่ายทุนดำเนินการและค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สิน ดังนั้น เพื่อเป็นการลดความสูญเปล่าในการดำเนินการจัดการฝึกอาชีพ การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. อัตราการขาดประสิทธิภาพหรือประสิทธิภาพค่าใช้จ่ายในการจัดการฝึกอาชีพในระดับต่ำเกิดจากปัญหาที่สำคัญคือ อัตราการลาออกกลางคันของผู้เข้ารับการฝึกอาชีพค่อนข้างสูง ดังนั้น เพื่อเป็นการลดอัตราการลาออกกลางคันให้น้อยลง ควรจะได้มีมาตรการคัดเลือกผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ โดยการสอบคัดเลือก หรือรับเฉพาะผู้ที่ต้องการเข้ารับการฝึกอาชีพอย่างแท้จริง มากกว่าวิธีการในปัจจุบันที่รับผู้สมัครเข้ารับการฝึกอาชีพทุกคนโดยไม่มีการคัดเลือก

2. ในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการดำเนินการจัดการฝึกอาชีพ ควรใช้จ่ายโดยมีพื้นฐานจากผู้สมัครเข้ารับการฝึกอาชีพมากกว่าการคิดค่าใช้จ่ายตามแผนงาน/โครงการ ซึ่งลักษณะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้จะพบว่า วิทยาลัยสารพัดช่างบางแห่งมีอัตราการเพิ่มในค่าใช้จ่ายดำเนินการสูงเกินกว่าอัตราการเพิ่มในจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคและค่าตอบแทน ซึ่งมีผลให้ค่าใช้จ่ายดำเนินการเฉลี่ยต่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพและผู้สำเร็จการฝึกอาชีพมีจำนวนสูงมากเกินไป โดยเฉพาะวิทยาลัยสารพัดช่างในส่วนภูมิภาคที่ตั้งขึ้นใหม่

3. พฤติกรรมการใช้เงินงบประมาณของสถานศึกษาบางแห่งนั้น ได้ใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการศึกษาต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้มาก ในขณะที่รายจ่ายประจำกลับใช้จ่ายสูงกว่างบประมาณที่ขอตั้งไว้แต่เดิม โดยต้องโอนมาจากรายจ่ายเพื่อการลงทุนทางการศึกษาส่วนที่เหลือ ซึ่งมีผลให้การลงทุนไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือทิศทางที่ควรจะเป็น และเป็นสิ่งบ่งชี้ประการหนึ่งว่า การใช้จ่ายเงินเพื่อการลงทุนทางการศึกษาและพัฒนาประเทศยังไม่ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วยตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการฝึกอาชีพที่ได้ตั้งไว้

5.2.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาประสบกับข้อจำกัดในการวิเคราะห์หลายประการอันเป็นผลเนื่องมาจากข้อจำกัดของข้อมูล ซึ่งจากการสอบถามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่า ข้อมูลบางส่วนได้สูญหายไประหว่างการเคลื่อนย้ายเอกสาร โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับการรายงานการติดตามผลการดำเนินงาน และรายงานการใช้จ่ายเงินตามงวดระยะเวลางบประมาณ

ประจำปี ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว กรมอาชีวศึกษา และวิทยาลัยสารพัดช่างทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคควรจะได้มีการจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ โดยการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลตัวเลข สถิติ และงบประมาณรายจ่ายตามงวด ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยตรง เป็นการจัดเก็บเอกสารโดยผู้รับผิดชอบเพียง 1-2 คนเท่านั้น ซึ่งหากเอกสารส่วนหนึ่งสูญหายหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่อยู่แล้ว ก็ไม่สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ได้ นอกจากนี้ การประมวลผลข้อมูลตัวเลขด้วยมือ อาจทำให้เกิดความล่าช้า และผิดพลาดได้ง่ายกว่าการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

ในการติดตามผลผู้สำเร็จการฝึกอาชีพในระยะ 6 เดือนหลังจากสำเร็จการฝึกอาชีพไปแล้วนั้น ควรเพิ่มข้อคำถามในลักษณะของการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างก่อนเข้ารับการฝึกอาชีพและภายหลังจากสำเร็จการฝึกอาชีพ โดยเฉพาะเรื่องการเมืองงานทำ รายได้ของผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ อันเป็นเครื่องชี้วัดที่สำคัญที่สุดในการประเมินประสิทธิผลการจัดการฝึกอาชีพว่าได้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์การจัดฝึกมาก-น้อยเพียงใด หรือจัดทำบันทึกข้อมูลผู้เข้ารับการฝึกอาชีพเพื่อใช้เป็นข้อมูลในระยะก่อนการฝึกอาชีพ เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบกับข้อมูลภายหลังจากการสำเร็จการฝึกอาชีพแล้ว และทำให้การติดตามผลเกิดประโยชน์ในการวิเคราะห์หรือการศึกษามากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย